

مرتضی معظمی خواه، ۱۴۰۳

اثر مدیریت سود و کیفیت حسابرسی بر هزینه حقوق صاحبان سهام

یکی از موضوعهای مهمی که اخیراً مورد توجه پژوهش‌های حسابداری قرار گرفته است، هزینه‌های حقوق صاحبان سهام و مسائل مربوط به آن می‌باشد و این موضوع یکی از مفاهیم اساسی در حسابداری به شمار می‌رود. هزینه‌های حقوق صاحبان سهام از دو بعد برون‌سازمانی و درون‌سازمانی مهم است. از بعد برون‌سازمانی، هزینه‌های حقوق صاحبان سهام در ارزشیابی اوراق بهادار و ارزیابی عملکرد شرکت مورد استفاده قرار می‌گیرد، از

بعد درون‌سازمانی نیز هزینه‌های حقوق صاحبان سهام در تصمیم‌های مربوط به تعیین اولوی‌های سرمایه‌گذاری،

تعیین ساختار سرمایه‌های بهینه و ارزیابی عملکرد بخش‌ها، نقش کلیدی دارد. به همین دلیل کاهش هزینه‌های

حقوق صاحبان سهام از دو بعد برون‌سازمانی و درون‌سازمانی برای شرکت و سرمایه‌گذاران اهمیت دارد. با توجه به شرایط بازار سرمایه‌های ایران، به‌خصوص وضعیت بازار بورس اوراق بهادار، سهامداران و تصمیم‌گیرندگان مالی نیازمند، اطلاعات مالی شفاف و مبتنی بر واقعیت هستند که بتوانند تصمیم‌های بهتر و

کاراتری را اتخاذ نمایند. یکی از معیارهای کارایی بازار بورس و اوراق بهادار، کاهش هزینه‌های شرکت‌ها به‌خصوص هزینه‌های حقوق صاحبان سهام برای افزایش میزان سودآوری شرکت‌ها می‌باشد. این معیار زمانی

میتواند رخ دهد، که شرکت‌ها توانایی لازم در افشای کیفیت سود خود را داشته باشند و در پروژه‌ها و طرح‌های سرمایه‌گذاری مشارکت نمایند که سودآورتر باشد و تحت این شرایط افشای اطلاعات میتواند نشان

از عملکرد مطلوب شرکت‌ها برای آینده باشد. این موضوع عد متقارن اطلاعاتی و شکاف بین اطلاعات مدیران

شرکت‌ها و سهامداران را کاهش می‌دهد و منجر به کاهش هزینه‌های حقوق صاحبان سهام شرکت‌ها می‌شود. لذا

نتایج این پژوهش می‌تواند به تدوین سیاست‌های سرمایه‌گذاری آتی شرکت‌ها و سهامداران کمک کند و باعث

گردد کارایی سرمایه‌های آنها افزایش یابد

هدف از انجام این پژوهش بررسی رابطه‌ی بین مدیریت سود و هزینه‌های حقوق صاحبان سهام با نقش تعدیلی کیفیت حسابرسی می‌باشد.

این پژوهش دارای سه سؤال به شرح زیر می‌باشد:

- 1 - آیا بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام ارتباط وجود دارد؟
2 - آیا بین کیفیت حسابرسی و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام ارتباط وجود دارد؟

136

3 - هطبار یسرباسح تیفیک ایآ هنیزه و دوس تیریدم نیب ی یم لیدعت ار ماهس نابحاص قوقح ی؟ دنک با توجه به سئوالهای پژوهش، فرضیه‌های پژوهش نیز به شرح زیر تبیین گردید:
فرضیه‌ی اول؛ بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام رابطه‌ی معنیداری وجود دارد.
فرضیه‌ی دوم؛ بین کیفیت حسابرسی و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام رابطه‌ی معنیداری وجود دارد.
فرضیه‌ی سوم؛ کیفیت حسابرسی رابط هی بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام را تعدیل میکند.

این پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تأکید بر روابط همبستگی است، زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی م‌یکند و از طرف دیگر، رابطه‌ی بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون، تعیین م‌ینماید. علاوه براین، در حوزه‌ی مطالعات پسرودادی (استفاده از اطلاعات گذشته) قرار م‌یگیرد و مبتنی بر اطلاعات واقعی صورتهای مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس

اوراق بهادار تهران و سایر اطلاعات واقعی است که با روش استقرایی به کل جامعه‌ی آماری قابل تعمیم خواهد

بود. تجزیه و تحلیل داد‌هها در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی انجام م‌یشود. در بخش آمار توصیفی از شاخ‌صهای مرکزی میانگین و میانه و شاخص پراکندگی انحراف معیار استفاده خواهد شد. و در بخش آمار استنباطی از رگرسیون چند متغیره با استفاده از داد‌ههای ترکیبی استفاده م‌یشود. برای تعیین نوع روش به-

کارگیری داد‌ههای ترکیبی، از آزمون F لیمر استفاده م‌یشود.

بر اساس پژوهش انجام شده نتایج ذیل حاصل گردید:

بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام رابطه‌ی معن‌یداری وجود دارد
برای بررسی معناداری کل مدل از آزمون F استفاده گردید. با توجه ب‌ه احتمال آماره F محاسب‌ه شده (0.0019، م‌ی‌توان

ادعا نمود که مدل رگرسیونی برازش شده معنادار است. با توجه به ضریب تعیین مدل برازش شده م‌ی‌توان ادعا نمود،

حدود 68 درصد از تغییرات در متغیر وابسته مدل (هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام)، توسط متغیرهای مستقل توضیح داده

137

م‌یشود. بطور قطع بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام رابطه‌ی معن‌یداری وجود دارد.

مدیریت سود، قابلیت اتکا به صورت های مالی را کم می کند و لذا سهامداران ریسک این موضوع را به هزینه حقوق صاحبان سهام اضافه می نمایند .

بین کیفیت حسابرسی و هزینه های حقوق صاحبان سهام رابطی معنی داری وجود دارد . گزارش حسابرسی یک ابزار نظارتی است. بنابراین صورتهای مالی حسابرسی شده با کیفیت بالا از قابلیت اتکا و اعتماد بیشتری نزد سهامداران برخوردار خواهند بود که باعث کاهش ریسک سرمایه گذاری و کاهش هزینه حقوق صاحبان سهام میگردد . لذا با اطمینان می توان گفت بین کیفیت حسابرسی و هزینه های حقوق صاحبان سهام رابطی معنی داری وجود دارد .

فرضی های سوم: کیفیت حسابرسی رابطی بین مدیریت سود و هزینه های حقوق صاحبان سهام را تعدیل میکند . مدیران میتوانند از آگاهی خود درباره ی فعالیتهای تجاری شرکت برای بهبود اثربخشی صورتهای مالی، به عنوان ابزاری برای انتقال اطلاعات به سرمایه گذاران و اعتباردهندگان بالقوه، استفاده نمایند. باینحال، چنانچه مدیران برای گمراه کردن استفاده کنندگان صورتهای مالی از طریق اعمال اختیارات خود در زمینهای گزینشهای حسابداری در گزارشگری مالی، انگیزههایی داشته باشند، احتمال می رود مدیریت سود رخ دهد (آهنگری و شاهکرمی ، 1399 .

(از آنجا که هدف حسابرس، ایجاد اطمینان نسبت به صورت های مالی است، لذا کیفیت حسابرسی به معنی عاری بودن صورتهای مالی حسابرسی شده از تحریف های با اهمیت است. بر اساس تعریف دی آنجلو کیفیت حسابرسی عبارتست از ارزیابی بازار از احتمال این که حسابرس موارد تحریف های با اهمیت در صورت های مالی صاحب کار را کشف و گزارش دهد. لذا صاحبان سهام میتوانند با اطمینان نسبت به اطلاعات ارائه شده نسبت به دارایی خود تصمیم

گیری نمایند. بنابراین کیفیت حسابرسی نقش اساسی در تعدیل رابطه بین مدیریت سود و هزینه حقوق صاحبان سهام

دارد.

برای آزمون فرضیه سوم پژوهش، برای بررسی معناداری کل مدل از آزمون F استفاده گردید. با توجه به احتمال آماره F

محاسبه شده (0.0000)، می‌توان ادعا نمود که مدل رگرسیونی برازش شده معنادار است و با اطمینان می‌توان گفت که

کیفیت حسابرسی، رابطه‌ی بین مدیریت سود و هزینه‌ی حقوق صاحبان سهام را تعدیل می‌کند. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهادهای زیر مطرح می‌شود:

1 - سازمان بورس و اوراق بهادار باید با تقویت ابزارهای نظارتی و سایر سازوکارهای مناسب، ارتقای کیفیت واحد حسابرسی داخلی شرکت‌های تحت نظارت را بهبود دهد.

2 - پژوهش‌های بیشتری در خصوص شناسایی معیارهای کیفیت حسابرسی داخلی برای محیط ایران انجام شود

تا به متقن‌تر شدن هرچه بیشتر معیارهای مذکور کمک کند و در صورت لزوم، معیارهای کنونی اصلاح شود.

3 - سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت‌ها را به افشای وضعیت واحد حسابرسی داخلی برای هر یک از معیارهای کیفیت حسابرسی داخلی ملزم کند

کلیدواژه‌ها: سازمان بورس و اوراق بهادار، شرکت‌ها را به افشای وضعیت واحد حسابرسی داخلی برای هر یک از معیارهای کیفیت

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۶۲۹۳۰۹۴۱۲۵۸۷۱۸۱۰۱۱۱۶۲۶۲۳۲۶۶

تاریخ دفاع: ۱۴۰۳/۱۱/۲۰

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر حجت‌اله آتشی گلستانی

Thesis:

The effect of profit management and audit quality on the cost of equity

One of the important issues that has been recently paid attention to is equity and related issues, and this issue is considered one of the basic concepts in accounting. The rights of

shareholders are important from two external and internal dimensions

From the external perspective, the cost of equity is used in the evaluation of securities and the evaluation of the company's performance. From the internal perspective, the cost of equity plays a key role in decisions related to determining investment priorities, determining the optimal capital structure, and evaluating the performance of departments.

For this reason, reducing the cost of equity from both internal and external dimensions is important for the company and investors. Considering the conditions of the Iranian capital market, especially the state of the stock market, shareholders and financial decision makers need transparent financial information based on It is true that they can make better and more efficient decisions.

One of the efficiency criteria of the stock market and securities market is reducing the costs of companies, especially the costs of equity to increase the profitability of companies. This criterion can occur when companies have the necessary ability to disclose the quality of their profits and participate in projects and investment plans that are more profitable, and under these conditions, disclosure of information can indicate the desired performance of companies for the future.

This issue reduces the information asymmetry and the gap between the information of company managers and shareholders and leads to the reduction of the costs of equity rights of companies. Therefore, the results of this research can help formulate the future investment policies of companies and shareholders and increase the efficiency of their capital.

The purpose of this research is to investigate the relationship between earnings management and the cost of equity with the moderating role of audit quality.

This research has three questions as follows:

- 1- Is there a relationship between profit management and cost of equity?
- 2- Is there a relationship between audit quality and cost of equity?
- 3- Does audit quality moderate the relationship between earnings management and cost of equity?